

King for which no reason is given and those that precede are not of this character.	חֲקִים — אֵלוֹ גִזְרַת מֶלֶךְ שְׂאִין טַעַם לְדַבֵּר:
---	---

4. Yoma 67b

<p>The Sages taught with regard to the verse: “You shall do My ordinances, and you shall keep My statutes to follow them, I am the Lord your God” (Leviticus 18:4), that the phrase: My ordinances, is a reference to matters that, even had they not been written, it would have been logical that they be written. They are the prohibitions against idol worship, prohibited sexual relations, bloodshed, theft, and blessing God, a euphemism for cursing the Name of God. The phrase: And you shall keep my statutes, is a reference to matters that Satan and the nations of the world challenge because the reason for these mitzvot are not known. They are: The prohibitions against eating pork; wearing garments that are made from diverse kinds of material, i.e., wool and linen; performing the <i>halitza</i> ceremony with a <i>yevama</i>, a widow who must participate in a levirate marriage or <i>halitza</i>; the purification ceremony of the leper; and the scapegoat. And lest you say these have no reason and are meaningless acts, therefore the verse states: “I am the Lord” (Leviticus 18:4), to indicate: I am the Lord, I decreed these statutes and you have no right to doubt them.</p>	<p>תָּנוּ רַבָּנָן, “אֵת מְשַׁפְּטֵי תַעֲשׂוּ” — דְּבָרִים שְׂאֵלְמַלְא (לא) נִכְתְּבוּ דִין הוּא שְׂפִיכְתְּבוּ, וְאֵלוֹ הֵן: עֲבוּדָה זָרָה, וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת, וְשִׁפְכוּת דָּמִים, וְגִזְלָה, וּבִרְכַת הַשֵּׁם. “אֵת חוּקוֹתַי תִּשְׁמְרוּ” — דְּבָרִים שֶׁהַשֵּׁטֶן מְשִׁיב עַלֵיהֶן, וְאֵלוֹ הֵן: אֲכִילַת תְּוֹרַת, וְלִבְיִישַׁת שְׂעִטָּנוֹ, וְחִלְצַת יְבָמָה, וְטָהֳרַת מְצֻרָע, וְשִׁעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. וְשָׂמָא תְּאָמַר מַעֲשֵׂה תוֹהוּ הֵם, תִּלְמוּד לומר: “אֲנִי ה’”, אֲנִי ה’ חֲקִיקְתִּיו, וְאִין לָהּ רְשׁוּת לְהַרְהֵר בְּהֵן.</p>
--	--

5. Rashi Yoma 67b

<p>משפטי - משמע דברים המיושרים והדין נותן לעשותו: חוק - משמע שאינו אלא גזירת מלך כמו וישמה לחק (שמואל א ל) וישם אותה יוסף לחוק (בראשית מז): השטן - יצר הרע משיב עליהן תשובה להטעות את ישראל ולומר שהתורה אינה אמת כי מה תועלת בכל אלו לכך נכתב בהן חוק אני ה' גזרתי עליכם: תלמוד לומר אני ה' - אחוקותי קאי דמינייהו סליק את חוקותי תשמרו אני ה' חקקתים גזרתים:</p>

Option 2– You Are a Creator?

6. Ramban Vayikra 19:19

<p>YE SHALL KEEP ‘CHUKOTHAI’ (MY STATUTES). “And these are they: <i>thou shalt not let thy cattle gender with a diverse kind</i>, etc. <i>Chukim</i> (statutes) are the decrees of the King for which there is no reason [given].” This is Rashi’s language. But our Rabbis have not mentioned that the reasons for the commandments [mentioned in this verse] are hidden from us, and that the evil inclination and the idolaters raise objections against them, except in [the case of the prohibition against] wearing a garment made of wool and linen, but not in the case of mating of animals of diverse kinds [for which there is a reason, as will be explained later on]. And the intention of the Rabbis [in defining “statutes” as the laws of the King for which there is no reason] was not that these are decrees of the King of kings for which there are no reasons whatever, <i>for every word of G-d is tried</i>. [They meant] only that “statutes” are like the enactments which a king promulgates for his kingdom, without revealing their benefits to the people, and the people, not sensing these reasons, entertain questions about them in their hearts but they accept them</p>	<p>את חוקותי תשמרו ואלו הן "בהמתך לא תרביע כלאים" וגו' חקים אלו גזרות מלך שאין טעם לדבר לשון רש"י. (רש"י על ויקרא י"ט:ט"ט) ולא הזכירו רבותינו שיהיה הטעם נעלם ושיהיו יצר הרע ואומות העולם משיבים עליהם אלא בלבישת שעטנז לא בכלאי הבהמה ואין הכוונה בהם שתהיה גזרת מלך מלכי המלכים בשום מקום בלא טעם כי כל אמרת אלוך צרופה (משלי ל ה) רק החקים הם גזירת המלך אשר יחוק במלכותו בלי שיגלה תועלתם לעם ואין</p>
--	--

nonetheless out of fear of the government. Similarly, “the statutes” of the Holy One, blessed be He, are His secrets in the Torah, which the people by means of their thinking do not grasp as they do in the case of *mishpatim* [“ordinances” — laws which conform to the human conception of justice], but yet they *all* have a proper reason and perfect benefit.

Now the reason for [the prohibitions against] *kilayim* [“mixed kinds,” as will be explained further on], is that G-d has created in the world various species among all living things, both plants and moving creatures, and He gave them a power of reproduction enabling them to exist forever as long, as He blessed be He, will desire the existence of the world, and He further endowed them with a power to bring forth [only] after their kind, and that they should never be changed, as it is said with reference to all of them [at the time of Creation], *after its kind*. This driving force in the normal mating of animals is for the sake of preserving the species, even as human beings engage in sexual activity for the sake of having children. Thus one who combines two different species, thereby changes and defies the work of Creation, as if he is thinking that the Holy One, blessed be He, has not completely perfected the world and he desires to help along in the creation of the world by adding to it new kinds of creatures. Moreover, the mating of diverse species of animals does not produce offspring, and even in the case of those that are by nature close to each other [such as the horse and the ass], from which offspring are born, such as mules, their seed is cut off, for they themselves [the mules] cannot produce offspring. Thus from the point of view of these two matters [i.e., the changing in the order of Creation and the sterility of the product, we see that] the act of combining different species is despicable and futile. Even when diverse species of vegetation are grafted together, their fruits do not reproduce afterwards, and they too are prohibited because of the two above-mentioned reasons [for the prohibition of mixing different species together]. This is the meaning of the prohibition [stated here in the verse], *thou shalt not sow thy field with two kinds of seed*, which in the opinion of our Rabbis constitutes a prohibition against grafting [diverse kinds of trees, or trees and vegetables, and is not a prohibition against merely sowing together diverse kinds of seed]. But He has prohibited also the mere sowing together of diverse kinds of seed, because their nature and form change when they derive nutrition from each other, and thus each kernel of it is as if it were grafted together from two kinds. Similarly, He has forbidden to plow with an ox and an ass together, because it is customary among tillers of the soil to bring their working animals into one cattle-shed, and there they might come to mate with a diverse kind. And one of our colleagues adds to the reason for the prohibition against mixing seeds, that it is in order not to throw into disorder the primary forces which bring about the growth of the plants, when they derive nutrition from each other, as is indicated in the saying of our Rabbis in Bereshith Rabbah: “Said Rabbi Simon: There is not a single kind of herb that does not have a constellation in heaven which smites it

העם נהנים בהם אבל מהרהרין
אחריהם בלבם ומקבלים אותם
ליראת המלכות וכן חוקי הקב"ה
הם הסודות אשר לו בתורה שאין
העם במחשבתם נהנים בהם
כמשפטים אבל כולם בטעם נכון
ותועלת שלימה והטעם בכלאים כי
השם ברא המינים בעולם בכל בעלי
הנפשות בצמחים ובבעלי נפש
התנועה ונתן בהם כח התולדה
שיתקיימו המינים בהם לעד כל זמן
שירצה הוא יתברך בקיום העולם
וצוה בכחם שיוציאו למיניהם ולא
ישתנו לעד לעולם שנאמר בכלם
"למינהו" (בראשית א) והנה צוה
סיבת המשכב שנרביע בהמות זו עם
זו לקיום המינין כאשר יבואו
האנשים על הנשים לפריה ורביה
והמרכיב שני מינין משנה ומכחיש
במעשה בראשית כאילו יחשוב שלא
השלים הקב"ה בעולמו כל הצורך
ויחפוז הוא לעזור בבריאתו של
עולם להוסיף בו בריות והמינים
בבעלי חיים לא יולידו מין משאינו
מינו וגם הקרובים בטבע שילדו
מהם כגון הפרדים יכרת זרעם כי
הם לא יולידו והנה מצד שני
הדברים האלה פעולת ההרכבה
במינים דבר נמאס ובטל וגם
הצמחים אשר יתרכבו מין בשאינו
מינו אין פרים צומח. אחרי כן ויהיו
באיסורם שני טעמים הנזכרים וזה
טעם "שדך לא תזרע כלאים" שהוא
בהרכבה על דעת רבותינו (קידושין
לט) ואסר אף כלאי זרעים מפני
שישתנו בטבעם גם בצורתם
בהיותם יונקים זה מזה ויהיה כל
גרעין ממנו כאילו הורכב משני מינין
ואסור לחרוש בשור ובחמור מפני
שדרך כל עובד אדמתו להביא צמדו
ברפת אחת ויבאו לידי הרכבה
ומחברינו מוסיף בטעם הכלאים כי
הוא שלא לערבב הכחות המגדלים
הצמחים להיות יונקים זה מזה ממה
שאמרו בבראשית רבה (בראשית
רבה י"ז) אמר רבי סימון אין לך

and says to it, 'Grow.' It is with reference to this that Scripture says, *Knowest thou 'chukoth shamayim' (the statutes of heavens)? Canst thou establish 'mishtaro' (the dominion thereof) in the earth? — [mishtaro being derived from the root shoter (executive officer)].* Now he who grafts diverse kinds of plants or sows seeds of diverse kinds with the intention that they derive nutrition from each other, thereby destroys 'chukoth shamayim' (the statutes of heavens). This is why He has said, *Ye shall keep 'chukothai' (My statutes)*, as they are the statutes of the heavens. And so did Rabbi Chanina in the name of Rabbi Pinchas say, that [the statutes mentioned here in the verse] are because of "the statutes with which I formed My world." I have already written in the section of *Bereshith* that all plants have their foundations in higher [forces], and it is from there that *the Eternal commanded them the blessing, even life forever*. Thus he who mixes different kinds of seeds, denies and throws into disorder the work of Creation.

כל עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל ברקיע ומכה אותו ואומר לו גדל הדא הוא דכתיב (איוב לח לג) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ והנה המרכיב כלאים או זורען בכדי שינקו זה מזה מבטל חקות שמים ולכך אמר בהם את חקותי תשמורו כי הם חקות שמים וכך אמר רבי חנינא משום רבי פנחס משום חקים שחזקתי בהם את עולמי (ירושלמי כלאים פ"א ה"ז) וכבר כתבתי בסדר בראשית (א כו) שהצמחים כולם יסודותם בעליונים ומשם צוה להם השם את הברכה חיים עד העולם והנה המערב כלאים מכחיש ומערב מעשה בראשית:

7. Moreh Nevuchim 3:31

THERE are persons who find it difficult to give a reason for any of the commandments, and consider it right to assume that the commandments and prohibitions have no rational basis whatever. They are led to adopt this theory by a certain disease in their soul, the existence of which they perceive, but which they are unable to discuss or to describe. For they imagine that these precepts, if they were useful in any respect, and were commanded because of their usefulness, would seem to originate in the thought and reason of some intelligent being. But as things which are not objects of reason and serve no purpose, they would undoubtedly be attributed to God, because no thought of man could have produced them. According to the theory of those weak-minded persons, man is more perfect than his Creator. For what man says or does has a certain object, whilst the actions of God are different; He commands us to do what is of no use to us, and forbids us to do what is harmless. Far be this! On the contrary, the sole object of the Law is to benefit us. Thus we explained the Scriptural passage, "for our good always, that He might preserve us alive, as it is this day" (Deut. 6:24). Again, "which shall hear all those statutes (hukkim), and say, surely this great nation is a wise and understanding people" (ibid. 4:6). He thus says that even every one of these "statutes" convinces all nations of the wisdom and understanding it includes. But if no reason could be found for these statutes, if they produced no advantage and removed no evil, why then should he who believes in them and follows them be wise, reasonable, and so excellent as to raise the admiration of all nations?

But the truth is undoubtedly as we have said, that every one of the six hundred and thirteen precepts serves to inculcate some truth, to remove some erroneous opinion, to establish proper relations in society, to diminish evil, to train in good manners or to warn against bad habits. All this depends on three things: opinions, morals, and social conduct. We do not count words, because precepts, whether positive or negative, if they relate to speech, belong to those precepts which regulate our social conduct, or to those which spread truth, or to those which teach morals. Thus

מבני אדם אנשים שיכבד עליהם נתינת סיבה למצוה מן המצוות, והטוב אצלם – שלא יושכל למצוה ולאזהרה ענין כלל. ואשר יביאם אל זה הוא חלי שימצאוהו בנפשם ולא יוכלו להגות בו ולא ידעו לומר אותו. והוא: שהם יחשבו שאם היו אלו התורות מועילות בזה המציאות ומפני כך וכך נצטוו בהם ויהיו כאילו באו ממחשבת והסתכלות בעל שכל; אמנם כאשר יהיה דבר שלא יושכל לו ענין כלל ולא יביא לתועלת, יהיה בלא ספק מאת האלוקים כי לא תביא מחשבת אנוש לדבר מזה. וכאילו אלו חלושי הדעות – היה האדם אצלם יותר שלם מעושהו, כי האדם הוא אשר יאמר ויעשה מה שמביא לתכלית אחת והאלוקים לא יעשה כן אבל יצונו לעשות מה שלא יועילנו עשותו ויזהירנו מעשות מה שלא יזיקנו עשותו. חלילה לו חלילה! אבל הענין בהפך זה! והכונה כולה להועילנו – כמו שבארנו מאמרו: "לטוב לנו כל הימים לחיותנו כהיום הזה" ואמר: "אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה" – כבר באר שאפילו החוקים כולם יורו אל כל הגוים שהם 'בחכמה ותבונה' ואם היה ענין שלא תודע לו סיבה ולא יביא תועלת ולא ידחה נזק – למה יאמר במאמינו או בעושהו שהוא 'חכם ונבון' וגדל המעלה ויפלאו מזה האומות? . ואשר חייב שלא נמנה המאמרים, כי המאמרים אשר זרזה התורה לאמרם אבל הענין כמו שזכרנו בלא ספק, והוא שכל 'מצוה' מאלו הישש מאות ושלוש עשרה מצוות היא – לנתינת דעת אמיתי, או להסיר דעת רע, או לנתינת סדר ישר, או להסיר עול, או להתלמד במדות טובות, או להזהיר ממדות רעות – הכל נתלה בשלושה דברים: בדעות, ובמדות, ובמעשי ההנהגה המדינית הזהירה מהם, מהם – מה שהוא מכלל המעשים המדיניים ומהם – ללמד דעת אמיתי, ומהם – ללמד מדות. ומפני זה הספיק לנו

these three principles suffice for assigning a reason for every one of the Divine commandments.

באלו השלושה ענינים בנתינת סיבה בכל מצוה מן המצוות.

Defense of Rashi

8. Gur Aryeh Vayikra 19:19

אלא שקשה לי על טעם זה שנתן הרמב"ן, כי המרביעים כאילו אומרים שהקב"ה לא השלים עולמו, דמה בכך, דהא אמרו חכמים (ב"ר יא, ו) כל דבר שהקב"ה ברא בששת ימי בראשית צריך תיקון, כמו החטין לטחון ולאפות, ולא אמרינן בזה שהקב"ה לא השלים עולמו. וכמו שאמרו (תנחומא תזריע ה) על המילה, שלא נברא עם האדם, והושלם על ידי בשר ודם. ואם כן, מה שייד בזה שנראה כאילו אומר שהקב"ה לא השלים עולמו. אבל בודאי "בהמתך לא תרביע כלאים" יש טעם, שהוא משנה חקות העולם להדביק המינים הנבדלים זה מזה, כי כל מין ומין נבדל בפני עצמו, והוא מחבר לאחד הדברים הנפרדים והנבדלים. אבל בשעטנז, דאין כאן שני מינים מובדלים, דאין הצמר מין בפני עצמו, כי הצמר לאו מין בפני עצמו, כמו כל עשב שיקרא בריאה בפני עצמו, שהרי כל אחד ואחד בפני עצמו נברא, ובודאי בזה יפה פירש הרמב"ן שאין לומר שאין טעם בדבר רק על איסור שעטנז, לכן אמרו (יומא סז): על זה שהיצר הרע משיב עליהם, לא על הרבעת המינים:

9. Rabbi Eliyahu Mizrahi Vayikra 19:19

ונראה לי שאין מזה טענה כלל, מפני שזה הטעם אינו נופל אלא בערוב מיני הרבעת כלאי בהמה, אבל לא בשאר העירובין, לא בערוב המינים בזריעתן ולא בערוב המינים בחרישתן ולא בערוב המינים בלבישתן, וטעם איסור הערוב צריך שיהיה שוה בכלם. ומה שאמר ערוב המינים בזריעתם ישתנו בטבעם גם בצורתם, ויהיה כל גרעין ממנו כאילו הורכב משני מינים, הם דברים שהחוש יכחישם, כי כל האומות זורעין אותם יחד, והנולדים מהם חוזרין וזורעים אותם והצומחים מהם, הם דוגמתם. גם מה שאמר בערוב שני מינים בחרישתן, שטעם איסורו הוא מפני שהוא סבה לבא לידי הרבעת שני מינים, יותר נכון הוא לומר שהתורה לא חלקה בין ערוב לערוב, כי כן משפט התורה תמיד, שלא תחלוק בגזרותיה. וכיון שכן, אין תשובה גדולה מזאת, לומר, שמפני שבערוב הרכבת מיני הבהמה יבטלו המינים, גזרה התורה שלא יערבו מין עם מין, בין בהרבעתן בין בזריעתן בין בלבישתן בין בחרישתן, ולמה (לא) יאמרו רז"ל על ערוב שני מינים בלבישה, שיצר הרע ואומות העולם משיבין עליהן? אבל זאת ראייה שאין הטעם שנתן הוא בעירוב המינים בהרבעתן טעם נכון ומקובל, עד' שנשיב בערוב המינים בלבישתן, שכיון שאסר לערב מין עם מין בהרבעה לסבה הנזכרת, אסר גם כן כל מיני הערוב בכלל, כמשפט הכתוב בכל מקום, שאינו מחלק בגזרותיו. ועוד, אחר שאין טעם ערוב המינים שוה בכלן למה חברם הכתוב ואמר: "את חקותי תשמורו בהמתך לא תרביע כלאים, שדך לא תזרע כלאים, ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך", שנראה מזה שטעמם אחד. אבל זאת ראייה גדולה שאיסור ערוב שני מינים בין בהרבעה בין בזריעה בין בלבישה טעמם אחד בהכרח, והוא נעלם מעיני כל חי, ויצר הרע ואומות העולם משיבין עליהם. ומה שאמרו זה רז"ל בלבישת שעטנז, הוא הדין בשאר הערובין. והנה הרמב"ן ז"ל עצמו כתב אחר זה: "וטעם כלאי הבגדים - להרחיק התערבות במינים, ואסר הרגילין לעשות מהם בגד".

Opinion 3- Avodah Zarah Prevention

10. Moreh Nevuchim 3:37

In order that we may keep far from all kinds of witchcraft, we are warned not to adopt any of the practices of the idolaters, even such as are connected with agriculture, the keeping of cattle, and similar work. [The Law prohibits] everything that the idolaters, according to their doctrine, and contrary to reason, consider as being useful and acting in the manner of certain mysterious forces. Comp. "Neither shall ye walk in their ordinances" (Lev. 18:3). "And ye shall not walk in the manners

ולהרחיק מכל מעשי הכשוף הזהיר מעשות דבר מחוקותיהם ואפילו במה שנתלה במעשי עבודת האדמה והמרעה וכיוצא בהם – רצוני לומר: כל מה שיאמר שהוא מועיל ממה שלא יגזור אותו העיון הטבעי אבל

of the nation which I cast out before you” (ibid. 20:23). Our Sages call such acts “the ways of the Amorite”; they are kinds of witchcraft, because they are not arrived at by reason, but are similar to the performances of witchcraft, which is necessarily connected with the influences of the stars; thus [“the manners of the nations”] lead people to extol, worship, and praise the stars. Our Sages say distinctly, “whatever is used as medicine” does not come under the law of “the ways of the Amorite”; for they hold that only such cures as are recommended by reason are permitted, and other cures are prohibited. When, therefore, the dictum was quoted: a tree that casts off its fruit may be laden with stone or dyed with red colour, the following objection was raised: The loading of the tree with stones may be justified on the plea that it serves to weaken the strength of the tree, but why should it be permitted to dye the tree with red colour? This question shows that the dyeing of the tree with red colour, and all similar things which are not explained by analogy from nature, are prohibited as “ways of the Amorite.” For the same reason our Sages said, “The uterus of animals which have been selected for the Sanctuary must be buried; it must not be suspended from a tree, and not buried in the cross-road, because this is one of ‘the ways of the Amorite.’” Hence you may learn how to treat similar cases. It is not inconsistent that a nail of the gallows and the tooth of a fox have been permitted to be used as cures: for these things have been considered in those days as facts established by experiment. They served as cures, in the same manner as the hanging of the peony over a person subject to epileptic fits, or the application of a dog’s refuse to the swellings of the throat, and of the vapours of vinegar and marcasite to the swelling of hard tumours. For the Law permits as medicine everything that has been verified by experiment, although it cannot be explained by analogy. The above-named cures are permitted in the same way as the application of purgatives. Learn, reader, these noteworthy lessons from this my work, and keep them; “for they are a diadem of grace for thy head” (Prov. iv.).

We have explained in our large work that it is prohibited to round the corners of the head, and to mar the corners of the beard, because it was the custom of idolatrous priests. For the same reason, the wearing of garments made of linen and wool is prohibited: the heathen priests adorned themselves with garments containing vegetable and animal material, whilst they held in their hand a seal made of a mineral. This you find written in their books.

In the Nabatean Agriculture it is further distinctly stated that it was the custom of the people in those days to sow barley and stones of grapes together, in the belief that the vineyard could only prosper in this way. Therefore the Law prohibits us to use seed that has grown in a vineyard, and commands us to bum both the barley and the produce of the vineyard. For the practices of the heathen, which they considered as of a magic and talismanic character, even if not containing any idolatrous element, are prohibited, as we have stated above (p. 334) in reference to the dictum of our Sages, “We must not hang upon a tree the foetus of an animal belonging to the Sanctuary.” The Law prohibits all heathen customs, called by our Sages “the ways of the Amorite,” because they are connected with idolatry. On considering the customs of the heathen in their worship, you will find that in certain kinds of worship they turn toward stars, in others to the two great luminaries; frequently they choose the rise of signs in the Zodiac for sowing and fumigating; and as to the circuits made by those who plant or sow, some complete five circles, corresponding to the five planets, with the exclusion of the two luminaries: others go seven times round, according to the number of the planets, when including sun and moon. They believe that all these practices are magic charms of great efficiency in agriculture. Thus those practices lead to the worship of stars: and therefore all practices of those nations have been prohibited, in the words, “Ye shall not walk in the

נוהג לפי דעתם, כמנהג הסגולות והכוחות המיוחדות – והוא אמרו: “ולא תלכו בחוקות הגוי” והם אשר יקראו “ז”ל” דרכי האמורי; מפני שהם סעיפי מעשי המכשפים, שהם דברים לא יגזרם הקש טבעי, אך הם מושכים למעשי הכישוף אשר הם נסמכים לעניני הכוכבים בהכרח, ויתגלגל הענין להגדיל הכוכבים ולעבדם – ואמרו בפרוש “כל שיש לו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי” – רוצים בזה: שכל מה שיגזרה העיון הטבעי הוא מותר וזולתו אסור. ולכן כאשר נאמר: “אילן שהוא משיר פרותיו טוענו באבנים וסוקרו בסקרא” הוקשה על זה המעשה “בשלמא טוענו באבנים” כי היכי דליכחוש חיליה אלא “סוקרו בסיקרא וגו’?” – הנה התבאר שסקירה בסקרא וכל מה שדומה לזה ממה שלא יגזרה ההקש אסור לעשותו משום דרכי האמורי”...

והנה בארנו בחיבורנו הגדול שהקפת פאת ראש ופאת זקן אסור מפני שהוא תיקון כמרי עבודה זרה. והיא הסיבה גם כן לאיסור הישטענז כי כן היה תקון הכמרים גם כן היו מקבצים בין הצומח ובעל החיים בלבוש אחד והיה חותם אחד מן המוצאים בידו – תמצא זה כתוב בספריהם.

וכן זכרו בבאור בספר העבודה שהוא כי מנהגם היה לזרוע שעורה וחרצן יחד, וחשבו שלא יהיה הכרם טוב אלא בזה. ולכן אסרה התורה כלאי הכרם וצותה לשרוף הכל – כי חוקות הגוים כולם אשר היו חושבים שהם כוחות וסגולות; ואפילו דבר שלא יהיה בו ריח עבודה זרה נאסר – כמו שבארנו באמרם “אין תולין אותה באילן וגו’”. ונאסרו חוקותיהם כולם אשר יקראו דרכי האמורי למה שנמשך אליהם מעבודה זרה. כשתסתכל מנהגיהם בעבודתם, תמצא מיני עבודה יפנו בהם לכוכבים ומינים יפנו בהם לשני המאורים הגדולים; והרבה פעמים יבחרו מולדי מזלות לזריעה ועישונים והקפים יקיף אותם הנוטע או הזורע – מהם מי שיקיף חמש הקפות לחמש הכוכבים המשרתים מלבד שני המאורים. ומהם מי שיקיף שבע הקפות לשבעת המשרתים אשר שני המאורים בכללם, ויחשבו שאלו כולם – כוחות וסגולות מועילות מאד בעבודת האדמה להביא בני אדם לעבודת הכוכבים. ונאסרו חוקות הגוים ההם כולם

manners of the nation which I cast out before you” (Lev. 20:23). Those practices which were more general and common, or were distinctly connected with idolatry, are particularly pointed out as prohibited; e.g., eating the fruit of a tree during the first three years, intermixing of species and the mixed species sown in a vineyard. I am surprised as the dictum of Rabbi Joshiyah, which has been adopted as legally binding, in reference to the mixed seed in a vineyard, viz., that the law is only transgressed when wheat, barley, and the stone of a grape are sown simultaneously. He must undoubtedly have seen the source of that kind of the ways of the Amorite.

It must now be clear to you, and no room can be left for any doubt, that the prohibition of wearing garments of wool and linen, of using the fruit of a tree in the first three years, and of mixing divers species, are directed against idolatry, and that the prohibition against adopting heathen manners serves to remove anything which leads to idolatry, as has been shown by us.

בכלל, ואמר: "ולא תלכו בחוקות הגוי וגו'" ומה שהיה בהם יותר מפורסם ויותר פשוט או היה בו באור במין 'עבודה זרה' יחד בו האיסור כ'ערלה וכלאים וכלאי הכרם'. והתמה אצלי מאמר ר' יאשיה ב'כלאי הכרם' והוא 'הלכה': "עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד" – אין ספק אצלי שראה עיקר הענין ההוא מ'דרכי האמורי'.

הנה כבר התבאר לך בבאור אין ספק בו שאיסור 'שעטנז וערלה וכלאים' הוא מפני 'עבודה זרה' ושאיסור 'חוקותיהם' הרמזו אליו הוא למה שנמשך אליו מ'עבודה זרה' – כמו שבארנו.

Opinion 2.5-Keliam of Shitat Rambam and Ramban

11. Sefer HaChinuch Mitzvah 62

To not keep a witch alive: To not keep a witch alive. Rather, we kill her, as it is stated (Exodus 22:17), “You shall not keep a witch alive.” And it is not specifically a witch, but rather anyone that does magic. It is just that it stated it according to what is common, as women are more involved with magic than men (Sanhedrin 67a).

From the roots of the commandment are that it is known that magic is a very bad thing and causes many mishaps to people. I do not have to write at length about it, as the things are well-known. And therefore we were commanded to put away from the world someone who makes efforts with this, as he is coming against the will of God, as He desires [the world's] settlement and that everything should be administered in a natural way. As nature was at the beginning of creation and this one wants to change everything. And according to my opinion, the matter of magic is that at the beginning of creation, God, blessed be He, placed for each and every thing in the world a nature [through which] to accomplish its action well and straight, for the good of the creatures of the world that He created; and He commanded each one to act according to its species, as it is written about all the creatures, in *Parashat Bereshit* (Genesis 1:12), “according to its species.” And He also made a higher force govern each and every one from above, to compel it to perform its action; as they, may their memory be blessed, said (*Bereshit Rabbah* 1), “There is no [blade of] grass below that does not have a constellation above that tells it, ‘Grow!’” And besides the action that each and every one does according to its nature, there is another action that they have, by mixing one species with another. And in the craft of this mixing there are some angles that were not permitted for people to utilize, because God knows that the end result that will come out for people from these angles will be bad for them. And on account of this, He prevented them from them. And this is what they, may their memory be blessed, said more generally (*Shabbat* 67b), “Anything that has healing in it does not have the ‘ways of the

ש'לא להחיות מכשפה – ש'לא נחזה מכשפה אלא נמיתה, שנאמר (שמות כב יז) מכשפה לא תחיה, ולא דוקא מכשפה, אלא כל מי שעושה כשוף, אלא שדבר ברגיל, שהנשים כשפניות (סנהדרין סז, א) יותר מן האנשים. משרשי המצוה, ש'דוע כי ענין הכשוף דבר רע עד מאד וגוים פמה תקלות לבני אדם איני צריך להאריך בו ש'דועים הדברים, ועל כן נצטוינו לסלק מן העולם המשתדל בזה לפי שהוא בא פנגד חפץ השם שהוא חפץ ב'שובו ושי'תנהג הכל בדרך הטבע שהטבע בתחלת הבריאה, וזה בא לשנות הכל. וענין הכשוף הוא לפי דעתי פן. שהשם ברוך הוא שם בתחלת הבריאה לכל דבר ודבר מדברי העולם טבע לפעל פעלתו טובה וישרה לטובת בני העולם אשר ברא. וצוה כל אחד לפעל פעלו למינהו, כמו שכתוב בפרשת בראשית (א יב) למינהו על הנבראים. וגם על כל אדם ואדם המשייל פח מלמעלה להכריחו על מעשהו, כמו שאמרו זכרונם לברכה (בראשית רבה ו) אין לה עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה, שאומר לו גדל. ומלבד פעלתם שעושה כל אדם ואדם בטבעו יש להם פעלה אחרת. בהתערב מין מהם עם מין אחר, ובמלאכת התערבת יש בה

Amorite' in it"; meaning to say, it should not be forbidden from the perspective of magic — since there is a benefit to it that is found from true experience, it is not from the forbidden angles, as they are only forbidden because of the perspective of their damage. And there is another matter in these forbidden angles of mixture and machinations for which they were forbidden. [It is] because the power of this mixture is so strong that it negates the power of the constellations that are assigned upon the two species. And the illustration of this is that it is just like that which you see with the grafting of one species with a different one, that a new third species is created. It comes out that the grafting negates the power of both of them. And so we have been prevented from bringing up to our minds to switch the perfect acts of God, even if something that appears to be pleasing comes out in our hand.

And it is possible that a hint will come up in our hands from the roots of the forbidden mixtures of seeds and animals and *shaatnez* (the mixture of linen and wool). And we will write at length about them in their places, with God's help. And that which they, may their memory be blessed, said (Sanhedrin 67b, Chullin 7b), "Why is its name called *kishufim* (magic)? Because it contradicts the retinue (*makchishin pamaliah*) on high and on low," is meaning to say that their power temporarily overrides the power of those forces appointed over them. And see the precision of their words, may their memory be blessed, as they said, "the retinue on high," and they did not say, "the decree of High — since God, blessed be He, decreed it and wanted from the beginning of creation that this action would come out from the two of them when they are mixed. And there is an open rebuke from it towards those appointed over them [about their lack of absolute power]. Rather, they said that the power of the retinue on high is [that which is] contradicted regardless. And one whose intellect is close to the light of the face of the King and the power of his merit overrides the power of those appointed, will not fear from this phenomenon, as we found that the sage said to the witch in the Gemara (Shabbat 81, Sanhedrin 67b).

And the knowledge of the difference [between] these things — which is the mixing He permitted to us that does not contain any angle of magic and which is the one that has an angle of magic and is forbidden as the science of magic — is well-known. And do not think that the craft of magic and [of] demons (*shedim*) is the same thing. As behold, they, may their memory be blessed, said (Sanhedrin 67b), "With their tricks,' that is the work of demons; 'with their spells,' that is the work of magic." It is implied from this that the matter of magic is possible to do without demons. However, sometimes it is also done with demons. And those demons that are used for the craft of magic are called angels of destruction. So did Rashi, may his memory be blessed, explain — since the matter of magic is always only done to destroy. And about the details of the laws of magic, we will write at greater length in the negative commandment of the witch, with God's help, as its place is there. As here there is only the warning of the law, meaning to say that we will not forgive them, but [rather] kill them. (See Mishneh Torah, The Sanhedrin and the Penalties within Their Jurisdiction 15.)

צדדין שלא הרשו בני אדם להשתמש בהן. כי יודע אלקים שסוף המעשה היצא לבני אדם באותו צדדין רע להן. ומפני זה מנעם מהם. וזהו אמרם זכרונם לברכה דרדו קלל (שבת סז ב) כל שיש בו משום רפואה, אין בו משום דרכי האמרי. כלומר אין לאסרו מפני צד פשוף אחר שיש תועלת בו מצוי בנסיון באמת אין זה מן הצדדין האסורין, כי לא נאסרו רק מצד הגזק שבהן. ועוד יש באותן צדדי התערובות והתחבולות האסורות לעשות ענין אחר שנאסרו בעבורו לפי שפך אותו התערבת עולה כל כך שמבטל מפעלתו לפי שעה כח המזל הממנה על שני המינים. והמשל על זה, כמו שאמרה רואה שהמרקיב מין בשאינו מינו יחדשו לברא מין שלישי, נמצא שבטלה ההרבה כח שניהם, ועל כן נמנענו מלהעלות על רוחנו אף כי נעשה בנדינו דבר שמראה בנו רצון להחליף דבר במעשי האל השלמות.

ואפשר שיעלה בנדינו מזה רמז משרשי בלאי זרעים ובהמה ושעטנז, ובמקומם נאריך בם בעזרת השם. וזהו שאמרו זכרונם לברכה (סנהדרין סז ב, חולין ז ב) למה נקרא שמם בשפים שמכחישין פמליא של מעלה ושל מטה. כלומר שפךו עולה לפי שעה יותר מפי הממנים עליהם. וראה כיון דברייהם זכרונם לברכה שאמרו פמליא של מעלה ולא אמרו גזרת מעלה, לפי שהשם ברוך הוא גזרו ורצה מתחלת הבריאה להיות הפעלה הזאת יוצאת מבין שניהם בהתערבם, ובו תוכחת מגלה אל הממנים עליהם, אבל אמרו שפך הפמליא נכחש מכל מקום. ומי שקרבת שכלו באור פני המלך וכח זכותו יעלה על כח הממנים, לא יירא מהמעשה הזה והכחשותיו, כמו שמצינו בגמרא במסכת שבת (פא, סנהדרין סז ב) שאמר התכם אל המכשפה.